

Østjyllands Brandvæsen

Fremsendt via e-mail til brandvaesen@ostbv.dk

Beredskabsstyrelsens udtalelse over Østjyllands Brandvæsens Plan for risikobaseret dimensionering 2022-2026

Beredskabsstyrelsen har den 23. september 2021 modtaget forslag til plan for risikobaseret dimensionering 2022-2026 for Østjyllands Brandvæsen, som omfatter Aarhus, Odder, Samsø og Skanderborg kommuner. Planforslaget er fremsendt med henblik på, at Beredskabsstyrelsen afgiver sin udtalelse, jf. § 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1085 af 25. oktober 2019 om risikobaseret dimensionering af det kommunale redningsberedskab (dimensioneringsbekendtgørelsen).

Østjyllands Brandvæsen har oplyst, at planforslaget har været behandlet i beredskabskommissionen på et møde den 22. september 2021.

For at Beredskabsstyrelsen kan vurdere, hvorvidt Østjyllands Brandvæsen kan yde en forsvarlig indsats, jf. beredskabslovens § 12, stk. 1, skal Beredskabsstyrelsen navnlig påse, at der i planforslaget er sikret overensstemmelse mellem områdets risikoprofil og redningsberedskabets organisation, virksomhed, alarmering, dimensionering og materiel. Styrelsen afgiver sin udtalelse på baggrund af en faglig og teknisk gennemgang af planforslaget. Beredskabsstyrelsens udtalelse er en faglig rådgivning, og der er således ikke tale om, at styrelsen skal godkende dimensioneringen af redningsberedskabet.

Baggrund

Beredskabsstyrelsen og Østjyllands Brandvæsen har haft en forhåndsdialog om planforslaget bl.a. på et møde den 21. juni 2021 ligesom Østjyllands Brandvæsen løbende har fremsendt udkast til planforslaget til Beredskabsstyrelsen. På baggrund af et udkast til planforslaget af 7. september 2021 samt supplerende oplysninger af 14. september 2021 har Beredskabsstyrelsen den 17. september 2021 fremsendt et udkast til udtalelse til Østjyllands Brandvæsen. Dette udkast blev behandlet på et møde i beredskabskommissionen den 22. september 2021 sammen med planforslaget.

Østjyllands Brandvæsen indsendte herefter et revideret planforslag den 23. september 2021, hvorefter styrelsen har udarbejdet den endelige udtalelse.

Beredskabsstyrelsens vurdering

Det er Beredskabsstyrelsens vurdering, at Østjyllands Brandvæsen med den planlagte dimensionering vil kunne iværksætte og gennemføre en forsvarlig indsats ved de almindeligt forekommende hændelser. Beredskabsstyrelsen vurderer endvidere, at Østjyllands Brandvæsen i relevant omfang har planlagt for håndteringen af større, komplekse og længerevarende hændelser.

Dato: 24. september 2021

Enhed: KOB
Sagsbeh.: MRE
Sagsnr.: 2021/002083
Dok.nr.: 554448
Bilag: Ingen

Beredskabsstyrelsen
Datavej 16
3460 Birkerød

Sagsbehandleren direkte:
Tlf.: +45 7285 2463
E-mail: brs-mre@brs.dk

Beredskabsstyrelsen finder det endvidere positivt, at Østjyllands Brandvæsen i den nuværende periode planperiode har foretaget en række tiltag til forbedring af den samlede robusthed, og at disse tiltag videreføres i den kommende planperiode.

Beredskabsstyrelsen har følgende uddybende kommentarer til planen:

Risikoprofil

Planforslaget indeholder en tilstrækkelig beskrivelse af ejerkommunernes risikoprofil, hvor der både er set bagudrettet på, hvad der er sket i den forgange periode samt hvad fremtiden byder - både på kort og på lang sigt.

I risikoprofilen indgår en række relevante scenarie- og kapacitetsanalyser af både almindeligt forekommende hændelser og mere sjældne større hændelser, som vil kunne forekomme i ansvarsområdet, og hvor der vil være behov for assistance fra frivillige, naboberedskaber, Beredskabsstyrelsen m.fl.

Østjyllands Brandvæsen har bl.a. beskrevet et scenarie for indsats til en længerevarende indsats på oliehavnen i Aarhus. Scenariet er for det første dimensioneringsgivende for det daglige beredskab. For det andet beskriver scenariet planlægningen for assistance fra andre aktører, f.eks. frivillige, naboberedskaber, Beredskabsstyrelsen m.fl. og overvejelser om, hvordan det daglige beredskab i den øvrige del af ansvarsområdet opretholdes.

Det fremgår endvidere, at op til fire indsatslederkrævende hændelser kan håndteres samtidig med, at det dimensioneringsgivende scenarie på oliehavnen afvikles.

Beredskabsstyrelsen noterer sig, at Østjyllands Brandvæsen er opmærksom på særlige udfordringer såsom klimarelaterede hændelser og risikoen for brande i litium-ion batterier, som findes i el- og hybridbiler og -busser, og vil arbejde videre med håndteringen af disse udfordringer i den kommende planperiode.

Serviceniveau

Forebyggelse

Beredskabsstyrelsen noterer sig, at Østjyllands Brandvæsen både arbejder med den lovpligtige tekniske forebyggelse og den holdnings- og adfærdsrættede forebyggelse og har udarbejdet et årshjul for forebyggelsesaktiviteter. Beredskabsstyrelsen finder det positivt, at Østjyllands Brandvæsen støtter op om "Strategi for forebyggelse af ulykker og katastrofer, har "Community Risk Reduction" som udviklingsområde og at ressourcerne, der anvendes til forebyggelse er beskrevet.

Beredskabsstyrelsen noterer også, at Østjyllands Brandvæsen i den kommende planperiode vil gennemføre en målrettet indsats for at begrænse de blinde alarmer fra automatiske brandalarmeringsanlæg. I

den forbindelse kan Beredskabsstyrelsen henvise til materialet "Undgå blinde alarmer" på Beredskabsstyrelsens hjemmeside.

Brandstationer m.v.

Østjyllands Brandvæsen fastholder antallet af de nuværende 10 brandstationer. To af brandstationerne ændrer placering i løbet af planperioden. Når ændringerne er gennemført vil der være en station i Lisbjerg (Aarhus Nord) og en station i Højbjerg (Aarhus Syd). Med de to stationers nye placering forventer Østjyllands Brandvæsen, at dette vil have en positiv effekt på både afgang- og responstiden.

Der er vagtsat i alt tre indsatsledere, 11 holdledere og 51 brandfolk. Derudover er der til frivilligheden tilknyttet over 100 frivillige.

Foruden brandstationerne findes der et ø-beredskab på Tunø bemannet med en brandfoged og fem brandfolk.

Samarbejdsaftaler, fri disponering m.v.

Af planforslagets afsnit 4.2.8 fremgår det, at Østjyllands Brandvæsen har indgået aftaler med naboredningsberedskaberne Beredskab og Sikkerhed, Midtjysk Brand og Redning samt Sydøstjyllands Brandvæsen, jf. beredskabslovens § 13, stk. 1, ud fra princippet om fri disponering, dvs. at der indsættes nærmeste relevante udrykningsenhed med de rette kompetencer og materiel, uafhængigt af kommunegrænser og grænser for de samordnede redningsberedskaber.

Endvidere fremgår det af aftale med Beredskab og Sikkerhed, at fri disponering også anvendes på motorvejsstrækning E45 fra stationerne Hadsten og Lisbjerg.

Endelig fremgår det, at princippet om fri disponering også anvendes internt i Østjyllands Brandvæsen.

Responstider

Det fremgår af planudkastet, at Østjyllands Brandvæsen i den kommende planperiode ensretter responstiden på tværs af alle fire ejekommuner. Servicemålet for responstiden fastlægges i følgende byområder til 10 minutter: Aarhus, Skanderborg, Hørning, Galten, Ry, Odder, Tranbjerg og Nordby. I landområder fastlægges responstiden til 15 minutter og i tyndt befolkede områder til 20 minutter.

Planforslaget indeholder to oversigtskort med henholdsvis byer med over 200 indbyggere og 10- og 15-minutters responstidsområderne samt et bilag med kort over de enkelte stationers responstidsområder. Det er Østjyllands Brandvæsens vurdering, at byer med over 200 indbyggere betjenes inden for 15 minutter.

Østjyllands Brandvæsen angiver, at der af forskellige årsager er et beskedent datagrundlag for vurdering af de historiske responstider. Endvidere har der været et forholdsvis højt antal samtidige hændelser (150 i 2019 og 92 i 2020), og som følge af den hidtidige bemanning på Aarhus Nord (1+3) har der årligt været cirka 350 tilfælde, hvor Aarhus City og Aarhus Syd har afsendt supplerende styrker til udrykninger i

Aarhus Nords udrykningsområde. Disse forhold har haft en negativ indvirkning på responstiderne.

Som følge af de ændrede stationsplaceringer, det beskedne historiske datagrundlag og antallet af samtidige hændelser er der behov for nærmere analyse af responstider. Det fremgår af planforslaget, at Østjyllands Brandvæsen vil tage initiativ til en sådan analyse.

Beredskabsstyrelsen skal på denne baggrund anbefale, at Østjyllands Brandvæsen i den kommende planperiode følger responstiderne, jf. nedenfor vedrørende kvalitetsstyring, og at analyserne indgår i den næste dimensioneringsplan.

Vandforsyning

I henhold til dimensioneringsbekendtgørelsens § 1, stk. 3, skal kommunalbestyrelsen sørge for, at der er tilstrækkelig vandforsyning til brandslukning.

Det fremgår af planudkastets bilag 5, at vandforsyningen til brandslukning primært udgøres af mobil vandforsyning, dvs. den vandmængde som fremføres på de disponerede køretøjer suppleret med vand fra åbent vandsted og alternativt fra brandhane eller vandtankvogne i pendulfart. Endvidere fremgår det, at alle brandhaner efterses og afprøves mindst én gang årligt af Østjyllands Brandvæsen.

Beredskabsstyrelsen vurderer, at med den beskrevne vandforsyningsstrategi samt dimensioneringen af enheder til vandforsyning, så er vandforsyningen tilstrækkelig.

Beredskabsstyrelsen anbefaler, at brandhaner som udgangspunkt afprøves to gange årligt.

Uddannelse

I planforslagets afsnit 4.2.9 (Mandskabets kompetencer) beskrives i oversigtsform, at Østjyllands Brandvæsen gennemfører de lovpligtige uddannelser. Bilag 7 og 8 indeholder læringsplaner for ledelsesniveauerne.

Østjyllands Brandvæsen kan med fordel, som en del af planforslaget, indarbejde en beskrivelse af, hvad indholdet og omfanget af den lokale årlige efter- og vedligeholdelsesuddannelse for manuelt niveau er, og hvordan de lokalt tilrettelagte øvelser er koblet til de lokale risici.

Endelig kan der med fordel indgå en beskrivelse af henholdsvis de frivilliges uddannelse samt efter- og vedligeholdelsesuddannelse, samt uddannelse i forhold til de to entreprenører Falck og Samsø Redningskorps.

Der henvises endvidere til afsnit vedrørende stedlige beredskabsstyrker/ø-beredskaber vedrørende fastlæggelse af fornøden uddannelse.

Stedlige beredskabsstyrker/Ø-beredskaber

I henhold til Beredskabsstyrelsens notat om ændringer i bekendtgørelse om risikobaseret kommunale redningsberedskab og indholdet af ændringsforslagene af 4. november 2019, er Tunø omfattet af reglerne for stedlige beredskabsstyrker, som er beskrevet i dimensioneringsbekendtgørelsens § 8 og personelbekendtgørelsens § 22 a og § 23 a.

Østjyllands Brandvæsen beskriver i planforslagets afsnit 3.3 og 4.2.9, at der på Tunø opretholdes et deltidsbaseret Ø-beredskab. Beredskabsstyrelsen noterer, at planforslaget indeholder en kortere beskrivelse af den stedlige leder samt de lokale brandfolks opgaver. Uddannelseskraft til de lokale brandfolk fremgår af bilag 9. Østjyllands Brandvæsen har supplerende oplyst, at den stedlige brandfoged har fået samme opgraderingsuddannelse som brandfolkene. Den indsatslederuddannede operationschef har videolink til brandfolkene og kan via SINE hjælpe dem indtil indsatslederen fra Samsø ankommer.

Beredskabsstyrelsen anbefaler, at den lokale brandfoged modtager relevant uddannelse i varetagelse af ledelsen af indsatsen på skadestedet indtil indsatslederen fra Samsø ankommer.

Det fremgår, at de lokale brandfolk på Tunø bl.a. kan foretage personredning (røgdykning og eftersøgning). Beredskabsstyrelsen skal hertil bemærke, at brandfolk der skal udføre røgdykkeropgaver skal have funktionsuddannelse indsats, jf. personelbekendtgørelsens § 22 stk. 1.

Indsatsledelse m.v.

Af planforslaget fremgår det, at Østjyllands Brandvæsen har tre indsatsledervagter, to på fastlandet samt en på Samsø. Endvidere fremgår det, at indsatslederen skal afgå hurtigst muligt og senest inden for 5 minutter samt, at indsatsledere skal være fremme på skadestedet senest samtidigt med tilkaldte assistancekøretøjer.

Af planforslaget fremgår det, at holdledere på fastlandet er uddannet som tekniske ledere og kan varetage den tekniske ledelse på en række udvalgte hændelsestyper.

Beredskabsstyrelsen skal anbefale, at indsatslederens responstider følges, jf. også afsnittet om kvalitetssikring nedenfor.

Indkvartering og forplejning

I henhold til dimensioneringsbekendtgørelsen § 1, så skal redningsberedskabet kunne modtage, indkvartere og forpleje evakuerede og andre nødstedte.

Planforslaget indeholder en indkvarterings- og forplejningsplan for tilvejebringelse af midlertidig indkvartering og forplejning for op til 600 personer pr. kommune (Odder, Samsø, Skanderborg) samt op til 2.000 personer (Aarhus) i indtil 3 døgn. Beredskabsstyrelsen tager indkvarterings- og forplejningsplanen til efterretning.

Dataindsamling

Beredskabsstyrelsen gør for en god ordens skyld opmærksom på, at redningsberedskabet løbende sikrer, at ODIN er opdateret, jf. cirkulære nr. 9111 af 3. marts 2015 om elektronisk registrering og indberetning af det kommunale redningsberedskabs kapaciteter og udrykningsaktiviteter.

Kvalitetsstyring

Det er væsentligt, at redningsberedskabet løbende følger med i, hvordan det fastsatte serviceniveau overholdes, og at der er fastlagt procedurer for, hvordan der gribes ind i de situationer, hvor serviceniveauet fraviges.

Østjyllands Brandvæsen beskriver i planudkastet, at der fra årsskiftet 2021-22 indføres et kvalitetsledelsessystem i henhold til ISO9001:2015.

De parametre omkring serviceniveauet, som Beredskabsstyrelsen finder løbende bør kontrolleres, omfatter afgang- og responstid samt udrykningens sammensætning og bemanning, herunder også for indsatslederen. Østjyllands Brandvæsen har oplyst, at disse parametre er indarbejdet i den månedlige kvalitetsrapport, og det fremgår endvidere af planforslaget, at der følges op alle driftsmæssige afvigelser på månedsbasis.

Den videre behandling

Denne udtalelse skal indgå i sagsgrundlaget, når planen behandles og endeligt vedtages af kommunalbestyrelserne, jf. dimensioneringsbekendtgørelsens § 3, stk. 3.

Efter den endelige vedtagelse i kommunalbestyrelserne skal planen sendes til Beredskabsstyrelsen til orientering, jf. § 3, stk. 5, i dimensioneringsbekendtgørelsen.

Planen skal revideres og indsendes til Beredskabsstyrelsens udtalelse, i det omfang udviklingen gør det nødvendigt, jf. § 3, stk. 6, i dimensioneringsbekendtgørelsen.

Med venlig hilsen

Martin Reland